Lietas arhīva Nr. C-1954-19/5
ECLI:LV:RVPT:2019:0319.C30547418.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2019.gada 19. martā, Rīgā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Ilona Rūķe,
ar sekretāri Aneti Laumu Grīvu,
piedaloties prasītājam /pers. A/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, 2019.gada 5.martā civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa.

2018.gada 26.aprīlī /pers. A/ (turpmāk prasītājs) vērsies tiesā ar prasību pret /pers. C/ (turpmāk atbildētāja) par zaudējumu piedziņu EUR 4265,29 apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājam pieder dzīvokļa īpašums /adrese/. 2017.gada 15.martā SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sastādīja aktu par prasītāja dzīvokļa apliešanu. Aktā norādīts, ka prasītāja dzīvokļa saliešana notika no dzīvokļa īpašuma nr. /adrese/, kur plīsis aukstā ūdens noslēdzošais ventilis un kas atrodas atbildētājas atbildības robežās. Zaudējumu apmēru novērtējusi licencēta būvniecības sabiedrība. Saskaņā ar tāmi zaudējumi novērtēti EUR 5195 apmērā. Prasītājs mēģinājis strīdu noregulēt miermīlīgi, veicot mutiskas pārrunas. Tomēr atbildētāja par apdrošinātajiem informāciju nevēlējās sniegt. 2017. gada 26. oktobrī prasītājs nosūtīja atbildētājai pretenziju ar lūgumu atlīdzināt zaudējumus 5195,29 apmērā. Mutiski atbildētāja zaudējumu summu atzina. Bet pēc pretenzijas saņemšanas sniedza informāciju par viņas dzīvokļa apdrošinātāju. 2017. gada 5.decembrī saņēmis no Balta apdrošināšanas AS EUR 930. Zaudējumu atlikumu atbildētāja nav atlīdzinājusi.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1425., 1770., 1779.pantu, dzīvokļa īpašuma likuma 14.pantu, 10.panta pirmās daļa 6.punktu.

2018.gada 2.maijā atbildētājai nosūtīts prasības pieteikuma noraksts paskaidrojumu sniegšanai līdz 2018.gada 1.jūnijam.

Atbildētājs paskaidrojumus par prasību ne tiesneša noteiktajā termiņā, ne arī vēlāk tiesai nav iesniedzis.

Prasītājs tiesas sēde prasību uzturēja uz prasības pieteikumā noradītā pamata, papildus paskaidroja, ka apliešanas fakts bijis acīmredzams, jo ūdens nācis pa sienām, tapetes atlīmējušās, ūdens pakļuvis zem grīdas seguma, kas uzpūties un sācis plaisāt. 930 eiro saņēmis no atbildētājas apdrošinātāja. Viņas dzīvoklis bijis apdrošināts tikai par 1000 eiro. Saņemtā summa nesedz zaudējumus.

Atbildētāja uz tiesas sēdi nav ieradies, neierašanās iemeslu tiesai nav paziņojusi, nav lūgusi lietas izskatīšanu atlikt. Atbildētājai aicinājums uz tiesas sēdi nosūtīts 2019. gada 31. janvārī uz deklarēto dzīves vietu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.[1] panta pirmajai daļai, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti:1) datumā, kad adresāts vai cita persona tos pieņēmusi saskaņā ar šā likuma 56.panta trešo, septīto vai astoto daļu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 165.panta pirmo daļu, ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no lietas dalībniekiem, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210.pantu nav pamats to atlikt.

Tādejādi tiesa, nekonstatējusi Civilprocesa likuma 209.pantā norādītos pamatus tiesas pienākumam atlikt lietas izskatīšanu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, 156.panta pirmo daļu, nolēma izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās, balstoties uz lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem.

Motīvu daļa.

Tiesa, noklausījusies prasītāja paskaidrojumus pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir daļēji pamatota un apmierināma.

Tiesa atzīst, ka apstākļos, kad atbildētāja nav sniegusi paskaidrojumus un nav ieradusies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot iemeslus, un nav konstatēti Civilprocesa likuma 208.[1]panta trešajā daļā norādītie apstākļi, kuriem pastāvot aizmuguriska sprieduma taisīšana nav pieļaujama, pastāv pamats taisīt aizmugurisku spriedumu lietā.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs/, kadastra numurs: /numurs/, nekustāmā īpašuma /adrese/ īpašniece ir atbildētajā.

Prasītāja dzīvokļa saliešanas gadījumu un tā rezultātā konstatētos bojājumus apstiprina 2017. gada 15.marta SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" Akts par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem(lietas 6.-7. lapa).

Aktā norādīts, ka dzīvokļa Nr. /numurs/ saliešana notika no dzīvokļa Nr. /numurs/, kur plīsis aukstā ūdens noslēdzošais ventilis, dzīvokļa Nr. 17 atbildības zona.

SIA "Akvilons Z" tāme apstiprina remontam nepieciešamās izmaksas 5195,29 EUR apmērā, kas ietver arī sociālo nodokli, virsizdevumus un peļņu un PVN.

Dzīvokļu īpašuma likuma 14.panta pirmā daļa nosaka, ka dzīvokļa īpašnieks par zaudējumu nodarīšanu citiem dzīvokļu īpašniekiem vai citām personām ir atbildīgs normatīvajos aktos, dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumos vai savstarpēji noslēgtajos līgumos noteiktajā kārtībā

Dzīvokļu īpašuma likuma 9.panta 1.punkts nosaka, ka dzīvokļa īpašniekam attiecībā uz dzīvokļa īpašumu ir pilnīgas varas tiesības, tai skaitā tiesības valdīt un lietot dzīvokļa īpašumu, iegūt no tā labumu, izmantot to pēc sava ieskata mantas pavairošanai un vispār lietot to jebkādā veidā, ciktāl dzīvokļa

īpašnieku neierobežo likumi un ciktāl tas nerada traucējumus citiem dzīvokļu īpašniekiem.

No minētā izriet atbildētāja pienākums rūpēties par dzīvoklī esošajām komunikācijām, lai novērstu iespēju, ka viņa īpašums nodara kaitējumu citam nekustamajam īpašumam.

Šajā lietā zaudējumu atlīdzības pienākums atbildētājam ir radies no ārpuslīgumiska citas personas aizskāruma.

Saskaņā ar Civillikuma 1635. pantu, katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums, dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Civillikuma 1779.pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību ir nodarījis.

Tiesību zinātnē pausts viedoklis, ka minētās tiesību normas izpratnē zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tikai tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi: 1) nodarītāja prettiesiskā rīcība; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars (*Kalvis Torgāns, Saistību tiesības I daļa, TNA, Rīga, 2006, 246. lpp)*.

Tiesa atzīst, ka aukstā ūdens noslēdzošā ventiļa plīsums norāda uz atbildētājas bezdarbību, kas izpaudusies kā tā neapsekošana, kā rezultātā minētā bezdarbība noveda pie bojājuma un tam sekojošas ūdens noplūdes. Tāpēc tiesa konstatē gan atbildētājas vainu, gan zaudējumu faktu, gan cēlonisko sakaru starp tiem.

Vērtējot zaudējumu apmēru, tiesa ņem vērā Augstākas tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 29.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-191 noteikto, ka "*jautājums par PVN un sociālā nodokļa iekļaušanu zaudējumu aprēķinā ir saistāms ar zaudējumu novērtēšanu un tiesībām uz taisnīgu atlīdzinājumu. Šādā aspektā vērtējot prasītājas prasību par zaudējumu atlīdzību, PVN un sociālā nodokļa iekļaušana zaudējumu apmērā ir pamatota tad, ja izdevumi lietas atjaunošanai jau bijuši pirms prasības celšanas tiesā. Pirms remonta veikšanas nodokļu maksājumi neizbēgami nav nepieciešami mantas (lietas) iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai. Vispārēji apsverot seku novēršanu, sabojātas lietas īpašniekam ir arī citādas iespējas, piemēram, veikt remontu pašam vai pieaicināt meistaru, kas darbu izpilda uz uzņēmuma līguma pamata, nebūdams reģistrēts kā PVN maksātājs, un par kuru arī netiek veiktas sociālā nodokļa iemaksas. Tāpat lietas īpašnieks pieprasīto atlīdzinājumu par tiesību aizskārumu var nemaz neizlietot materiālu iegādei, šādi paturot sev bez pašu materiālu vērtības arī PVN vērtību. Tad tiesas piedzītā summa pārsniegtu cietušās puses patieso izdevumu apmēru un nodokļu maksājumu iekļaušana zaudējumu sastāvā būtu lietas īpašnieka nepamatota iedzīvošanās un būtībā veicinātu ēnu ekonomiku. Tādējādi PVN un sociālā nodokļa maksājumi atzīstami par atlīdzināmiem tikai tad, ja tie pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem par šādu maksājumu veikšanu*".

Ievērojot iepriekš norādīto, zaudējumu apmērā nepamatoti ieļauts sociālais nodoklis 409,59 EUR, virsizdevumi un peļņa 6%, kas veido EUR 219,85 un PVN EUR 901,66. Tajā pašā laikā prasītājam tiek saglabāta tiesība šīs summas atprasīt, ja nākotnē tādas radīsies.

Līdz ar to prasība apmierināma daļā par EUR 2734,19 piedziņu (3664,19 – 930 = 2734,19).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Minētais pienākums tiesai noteikts likumā un nav atkarīgs no tā, vai prasītājs to ir vai nav lūdzis.

Saskaņā ar Civillikuma regulējumu likumisko procentu apmērs ir 6% gadā.

Civilprocesa likuma 41.pants noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

No atbildētājas piedzenama valsts nodeva proporcionāli no apmierinātās summas EUR 2734,19, proti, EUR 344,01, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmo daļu 3,20 EUR. Līdz ar to kopā piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi EUR 347,21 apmērā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.^{1} panta pirmās daļas nosacījumus, atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei. Ņemot vērā prasības raksturu, saistības izpildes termiņu un piedzenamās summas apmēru, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.^{1} panta pirmo daļu, lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, tiesa taisa aizmugurisku spriedumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 208.^{4} panta otrajai daļai atbildētājs nav tiesīgs pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu apelācijas kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.^{5} pantu, atbildētājs ir tiesīgs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kas taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna, ievērojot likumā noteikto kārtību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.,41., 97.pantu, 194., 195., 204.^{1} pantu, 208.^{2} pantu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, zaudējumus 2734,19 EUR, tiesas izdevumus EUR 347,21, kopā piedzenot EUR 3081,40 (trīs tūkstoši astoņdesmit vienu euro un 40 centus), samaksu veicot prasītāja kontā Nr. /konta numurs/, /banka/.

Atzīt prasītājam tiesības saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, 6 % (sešus procentus) gadā no nesamaksātās zaudējumu summas EUR 2734,19 par laika posmu līdz sprieduma izpildes (izsoles) dienai.

Noteikt atbildētājai sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu prasītājs var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas 2019.gada 19.marta, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas tiesīgs iesniegt Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesai pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese I.Rūķe